СИЛЛАБУС
2024-2025 оқу жылының күзгі семестрі
«8D03205 Архивтану, құжаттану және құжаттамамен қамтамасыз ету» білім беру бағдарламасы

Пәннің коды	Пәннің атауы	Студенттің өзіндік жұмысы (ДӨЖ)	Сағат саны			Кредит саны	Студенттің оқытушы басшылығымен өзіндік жұмысы (ДОӨЖ)
			Дәрістер (Д)	Практ. сабақтар (ПС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
105444	Құжаттану және архивтануды зерттеудің методологиясы мен метатеориялары	5	1,7	3,3		5	6

Курс туралы академиялық ақпарат					
Оқытудың түрі	**Циклы, компоненті**	**Дәріс түрлері**	**Практикалық сабақтардың түрлері**	**ДӨЖ саны**	**Қорытынды бақылау түрі**
Күндізгі оффлайн	БП Таңдау компоненті, М-4; Циклы-П ТК	Дәріс материалдарын баяндау, берілген дәріс мәтінін бірлесе талдау	Семинар тапсырмаларын талдау, тарихи зерттеулерге талдау жасау	5	Дәстүрлі ауызша оффлайн
Дәріскер	Төлебаев Т.Ә., т.ғ.д., профессор				
e-mail	tatulebaev@gmail.com				
Телефондары	87071956050				

Курстың академиялық презентациясы		
Пәннің мақсаты	**Оқытудың күтілетін нәтижелері (ОН)** Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:	**ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)** (әрбір ОН-ге кемінде 2 индикатор)
Мақсаты: Архивтану және құжаттану саласындағы білімді пайдалана отырып, жүйелі ғылыми дүниетаным	- метатеория мен методологияның ерекшеліктерін, қажеттілігі мен маңызын, жалпы ғылым дамуындағы орнын;	1.1 Теория, метатеория және макротеория ұғымдарын анықтау 1.2 метод, методика және методология ұғымдарын ажырату 1.3 методологияның қажеттілігі мен маңызын айқындау
	Теориялық көзқарастардың қалыптасуы мен олардың дамуының негізгі кезеңдерін, мәні мен мазмұнын;	2.2 Теориялық бағыттардың қалыптасу тарихын білу 2.2 Теориялардың дамуының негізгі кезеңдерін айқындау 2.3. Модернизм мен структурализмді және архивтану

негізінде кешенді, оның ішінде пәнаралық зерттеулерді жобалау және жүзеге асыру қабілетін қалыптастыру. Курста қарастырылады: Ғылымның әдіснамасы мен әдістері: философиялық және ғылыми аспектілер. Интеллектуалды даму контекстіндегі ғылым әдіснамасы. Архивтану мен құжаттануды ғылыми зерттеудің әдіснамасы мен әдістемесі.		мен құжаттанулық зерттеулерде пайдалану жолдарын сипаттау
	Архивтану мен құжаттанудың қалыптасуы мен даму барысындағы методологиялық бағыттардың орнын;	3.1. методологияның ерекшеліктерін анықтау 3.2 методологияның жалпы ғылым дамуындағы орнын анықтау 3.3 Архивтану мен құжаттанудың дамуындағы методологиялық бағыттардың маңызын айқындау
	Архивтану мен құжаттанулық зерттеулерде дәстүрлі методологиялық бағыттардың пайдалану жолдарын;	4.1 Архивтану мен құжаттанулық зерттеудегі эволюционистік методологияны сыни тұрғыда талдау 4.2 Диффузионизм ұғымын және оның даму кезеңдерін анықтау 4.3 Позитивизм мен функционализмнің архивтану мен құжаттанулық зерттеудегі орнын айқындау
	Архивтану мен құжаттанулық зерттеулерде қазіргі методологиялық бағыттардың орнын	5.1. этнометодология ұғымын түсіндіру 5.2. Феменология ұғымын және оның даму кезеңдерін анықтау 5.3 Феноменология мен этнометодологияның архивтану мен құжаттанулық зерттеулердегі орнын айқындау
Пререквизиттер	Қазақстан тарихы, Философия, Қазақстан тарихының тарихнамасы. Қосалқы тарихи пәндер.	
Постреквизиттер	Теориялық деректану, Заманауи архивтанулық теориялар мен методологиялар, Тарихтың теориясы мен методологиясы	
Әдебиет және ресурстар	Негізгі 1. Қазақстан Республикасында тарихи сана қалыптасуының тұжырымдамасы. А., «Қазақстан», 1995. 10-б. 1. Джордж Ритцер, Джеффри Степницки. Әлеуметтану теориясы. А., 2017 2. Репина Л.П., Зверева В.В., Парамонова М.Ю. Тарихи білім тарихы. А,. 2016 3. Медушевская О. М. Теория и методология когнитивной истории /О. М. Медушевская. — М., 2008 4. Лаптева М. П. Теория и методология истории: курс лекций / М. П. Лаптева; Перм. гос. ун-т. — Пермь, 2006. — 254 с. 5. Смоленский Н. И. Теория и методология истории. М., 2008. — 272 с. 6. Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. – СПб.: Фонд Университет: Владимир Даль,2004.	

7. Гарфинкель Г. Исследования по этнометодологии.-СПб., 2007. –20-б.
8. Төлебаев Т.Ә. Қазақстан тарихы мен тарихнамасының өзекті мәселелері. Алматы, Қазақ университеті, 2016.
9. Л.А. Зеленов. Метатеория науки : монография. - Н.Новгород : Изд.салон ИП Гладкова О.В., 2017. - 94 с.
10. И.М. Савельева, А.В. Полетаев. Теория исторического знания: Учеб. пособие. - СПб.: Изд-во «Алетейя. Историческая книга», 2007. – 523 с.
11. Ювал Hoah Харари. Sapiens.Адамзаттың қысқаша тарихы. Алматы, 2018.-368 б.

Қосымша

1. Ингарден Р. Введение в феноменологию Эдмунда Гуссерля. М.,1999.
2. Шелер М. Феноменология и теория познания / Шелер М. Избранные произведения. М., 1994.
3. Мерло – Понти М. Феноменология восприятия. СПб., 1999.
4. Антология феноменологической философии в России, т.I, М., 1997; То же, т.II, М., 2000.
5. Spiegelberg H. The Phenomenological Movement. A historical Introduction. V. 1-2. The Hague, 1969.
6. Феноменологическая концепция сознания: проблемы и альтернативы. М., РГГУ, 1998.
7. Библиография по философским и методологическим проблема истории (1956—1981) // Методологические и философские проблемы истории. Сб. Новосибирск, 1983. — С. 305—350.
8. Королев А. А. Теория и методология современных исторических исследований. Библиограф. сб. М., 1995.
9. Астахов М. В. Методология исторической науки. Историко-библиографическое исследование отечественной литературы 80-х — 90-х гг. XX в. Том I. Библиография. Историография. Общая и специальная методология исторической науки / СЦАИ. — Самара, 2006—289 с.

11. Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. – М.: ДИК, 1999.-6-б.
12. Гуссерль Э. Картезианские мышления. – СПб., 2001.287-290бб.

Зерттеушілік инфрақұрылымы

1. Тарих факультеті жанындағы «Дүниежүзі тарихын зерттеу орталығы»;
2. Алматы қаласының жалпы білім беретін мектептері мен гимназиялары (№ 138; 140; 146; т.б.);

Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы 1. Әл-Фараби кітапханасы; 2. Ұлттық кітапхана; Интернет-ресурстар (3-5 кем емес) 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru
2. МООС: Дәріскердің авторлық онлайн-курсы («Методологиялық бағыттар») // https://open.kaznu.kz/courses/course-v1:kaznu+EShO_kz+2022-2023_C1/about

Пәннің академиялық саясат	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. **Ғылым мен білімнің интеграциясы.** Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. **Сабаққа қатысуы.** Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. **Академиялық адалдық.** Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. **Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері.** Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/е-mail 8707 1956050, Tur-07@mail.ru немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы кеңестік көмек ала алады. Войти Zoom Конференция https://us04web.zoom.us/j/7755746756?omn=71708286780 Идентификатор конференции: 775 574 6756 Код доступа: X08aTh **МООС интеграциясы (massive openlline course). МООС**-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар **МООС**-қа тіркелуі қажет. **МООС** модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек. **Назар салыңыз!** Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ **МООС**-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				**Бағалау әдістері**
баға	**Баллдардың сандық баламасы**	**% мәндегі баллдар**	**Дәстүрлі жүйедегі баға**	**Критериалды бағалау** – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. **Формативті бағалау** – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш

	4,0	95-100	Өте жақсы
-	3,67	90-94	
+	3,33	85-89	Жақсы
	3,0	80-84	
-	2,67	75-79	
+	2,33	70-74	
	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
-	1,67	60-64	
+	1,33	55-59	
	1,0	50-54	
X	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
	0	0-24	

болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.

Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.

Формативті және жиынтық бағалау Оқытушы бағалаудың өз түрлерін енгізеді немесе ұсынылған нұсқаны қолданады	**% мәндегі баллдар** Оқытушы өзінің баллдарға бөлуін күнтізбеге (кестеге) сәйкес пункттерге енгізеді. Емтихан және пән бойынша қорытынды балл өзгермейді.
Дәрістердегі белсенділік	5
Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	20
Өзіндік жұмысы	25
Жобалық және шығармашылық қызметі	10
Қорытынды бақылау (емтихан)	40
ЖИЫНТЫҒЫ	100

ОҚУ КУРСЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ КҮНТІЗБЕСІ (кестесі)

Оқытуды және білім берудің әдістері.

Апта / модуль	Тақырып атауы	Сағат саны	Ең жоғары, балл
Модуль 1. Құжаттану және архивтануды зерттеудің метатеориялары			
1	**Д.** Кіріспе.	1	1
1	**ПС** Курстың пәні, мазмұны және мақсаты мен міндеттері, ерекшеліктері.	2	8
2	**Д.** Теория, метатеория ұғымдары және олардың ерекшеліктері	1	1
2	**ПС** Теория, метатеория және макротеория туралы	2	8
2	**МОӨЖ 1. МӨЖ 1 орындау бойынша кеңес**		
3	**МӨЖ 1. Теория, метатеория, макротеория ұғымдары және архивтану мен құжаттанудың теориясы мен методологиясы туралы (эссе).**		20
3-4	Д. Методология ұғымы және оның ерекшеліктері	1	2
3-4	Сс 3: Методология және оның бағыттары	2	16

5	Д. Модернизм және архивтану мен құжаттану	1	1
5	Сс 4: Модернизм макротеориясы және оны архивтану мен құжаттанулық зерттеулерде пайдалану	2	8
6	Д. Постмодернизм: қалыптасуы, ерекшеліктері	1	1
6	Сс 5: Постмодернизм және архивтану мен құжаттанулық зерттеулер	2	8
7	Д:Структурализм және архивтану мен құжаттану	1	1
7	Сс 6: Структурализм мен постструктурализм және архивтану мен құжаттанулық зерттеулер	2	8
7	**МӨЖ-2. Коллоквиум. Метод, методика, методология және методологиялық бағыттар туралы эссе. Жазбаша тапсыру**		17
АБ1			**100**
	Модуль 2. Құжаттану және архивтануды зерттеудің методологиясы		
8	Д:Эволюционизм және архивтану мен құжаттанулық зерттеулер	1	1
8	Сс 7: Эволюционизм: артықшылықтары мен кемшіліктері Эволюционизм және антиэволюционизм. Пікірталас	2	7
	МОӨЖ 3: МӨЖ 3 бойынша кеңес беру		
9	Д:Диффузионизм және архивтану мен құжаттану	1	1
9	Сс 8: Диффузионизм және архивтану мен құжаттану зерттеулер	2	7
10	Д: Позитивизм және архивтану мен құжаттану	1	1
10	Сс 9: Позитивизмді архивтану мен құжаттанулық зерттеулерде қолдану	2	7
10	**МӨЖ-3. Коллоквиум. Диффузионизм және қазақ тарихы мәселелері**		12
11	Д:Функционализм және архивтану мен құжаттану	1	1
11	Сс 10. Функционализмнің архивтану мен құжаттанудағы орны.	2	7
12-13	Д:Этнометодология және архивтану мен құжаттану	2	2
12	**МОӨЖ 4. МӨЖ 4 орындау бойынша кеңес**		
12-13	Сс 11: Архивтану мен құжаттануда этнометодологияны пайдалану мәселелері	4	14
13	**МӨЖ 4: Позитивизмді, функционализмді архивтану мен құжаттанулық зерттеуде пайдалану жолдары (диссертация тақырыбы бойынша)**		12
14-15	Д:Феноменология және архивтану мен құжаттану	2	2
14	**МОӨЖ 5: МӨЖ 5 орындау бойынша кеңес**		
14-15	Сс 12: Феноменологияны архивтану мен құжаттанулық зерттеулерде пайдалану мәселелері	4	14

15	**МӨЖ 5. Этнометодологияны және феноменологияны архивтану мен құжаттанулық зерттеуде пайдалану жолдары (диссертация тақырыбы бойынша)**		12
	МОӨЖ 6. Емтихан сұрақтары бойынша консультация		
АБ2			100

Декан **Д.С. Байғұнақов**

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитетінің төрағасы **Бижанова М.Т.**

Кафедра меңгерушісі **Р.С. Мырзабекова**

Дәріскер **Т.Ә. Төлебаев**

СӨЖ бойынша оқу нәтижелерін бағалау рубрикаторы

Критерий/ балл	**ДЕСКРИПТОРЛАР**				
	«Өте жақсы»	**«Жақсы»**	**«Қанағаттанарлық»**	**«Қанағаттанарлықсыз»**	
	СӨЖ1 21 СӨЖ2 19 СӨЖ3 10 СӨЖ4 12 СӨЖ5 14	**СӨЖ1 15 СӨЖ2 12 СӨЖ3 7 СӨЖ4 9 СӨЖ5 10**	**СӨЖ1 10 СӨЖ2 9 СӨЖ3 5 СӨЖ4 7 СӨЖ5 8**	**СӨЖ1 6 СӨЖ2 5 СӨЖ3 3 СӨЖ4 3 СӨЖ5 4**	**СӨЖ1 21 СӨЖ2 19 СӨЖ3 10 СӨЖ4 12 СӨЖ5 14**
Тапсырманың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну.	«Өте жақсы» бағасы тапсырманың теориясы толық көрініс тапқан, әр тұжырым мен қорытындының егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтитын, логикалық және дәйекті түрде құрылған өзіндік жұмыс үшін қойылады.	«Жақсы» бағасы теориялық мәселелер біршама ашылған, бірақ кейбір мәселелер толық қамтылмаған, негізгі қағидалардың қысқартылған дәлелдері көрсетілген жағдайда қойылады, материалды жеткізудің қисыны мен дәйектілігінде қате жіберілуі мүмкін. Тапсырмада кейбір стилистикалық қателіктер жіберілуі, терминдер дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» баға өзіндік жұмыста теориялық тапсырма толық ашылмаған жағдайда қойылады, негізгі қағидалар үстіртін дәлелденген, баяндамада композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол берілген.	Тапсырманың теориялық тұжырымдамаларын дұрыс аша алмау, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Тапсырма бойынша негізгі ұғымдарды, теориялық тұжырымдамаларды білмеу, нақты фактілер мен оқиғаларды білмеу.
Таңдалған әдістеме мен	СӨЖ тапсырмаларын толық орындау,	Тапсырманы ішінара орындау, пәннің практикалық	Материалды үзік-үзік жеткізіледі, қисын мен дәйектілік бұзылады,	Тапсырманы шешуде ұтымсыз әдістің	Тапсырмаларды шешу үшін

технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану.	жұмысты толыққанды қорғау, қойылған сұрақтарға дәлелді жауап беру, тапсырманың практикалық мәселелерін шешу;	міндеттерін толық шешпеу, қойылған сұраққа толық емес, бірақ дәлелді жауап беру; пән бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыздау пайдалану;	нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, пәннің теориялық білімі үстірт, біржақты қолданылады.	қолданылуы немесе жеткілікті ойластырылмаған жауаптың берілуі; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер жіберу.	білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытындылар жасай алмау. Сабаққа белсенді қатыспау.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі.	Тапсырманы толық орындау, қойылған сұрақтарға толық, дәлелді жауап беру, пәннің практикалық мәселелерін шешу; Ғылыми қағидалар, қолданылған әдістеме мен технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, ғылыми тілдің нормаларын сақтау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кіші-гірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады.